

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:3311

av Erik Bengtzboe (M)

Ett lobbingsförbud för statliga myndigheter och statliga företag

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur ett förbud för statliga myndigheter och företag att ägna sig åt lobbning gentemot riksdag, regering och övriga svenska offentliga beslutsfattare kan se ut, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Statliga myndigheter och företag fyller en viktig funktion i det offentliga Sverige – statliga företag för att säkra strategiskt viktiga värden och för att motarbeta monopol-situationer, och statliga myndigheter för att utföra regeringens arbete och därmed fullfölja riksdagens vilja. Deras agerande påverkar därmed även förtroendet för staten.

Statliga myndigheter och företag ska agera självständigt, utan politisk detaljstyrning, men inom vissa på förhand uppsatta ramar. I dagsläget är det fullt möjligt, och sker löpande, för myndigheter och statliga bolag att ägna sig åt informationsarbete och mer traditionell lobbying. Att ägna sig åt informationsarbete, inte minst för att upplysa medborgare och andra intressenter, om myndighetens arbete och förändring i regelverk ska vara en självklar del i arbetet.

Likaså är det en självklar del av myndigheternas och de statliga företagens arbete att fortsätta ha en dialog med regering, riksdag och beslutsfattare om verksamheten och förutsättningarna för denna. Samtidigt är det viktigt att skilja på denna typ av dialog och statliga myndigheters och företags möjligheter att försöka påverka politiska beslut i en viss riktning.

I dagsläget tillåts statliga myndigheter och företag spendera anslag från riksdagen, och genom sitt uppdrag från samma lagstiftande församling, för att försöka påverka densamma att fatta beslut i en viss riktning som gynnar myndigheten, det statliga företaget eller för dem närliggande intressen. Detta skapar en osund ruljans på

skattepengar där anslag betalas ut från staten som sedan används för att påverka samma stat att fortsätta stödja ens verksamhet ekonomiskt.

Senaste exemplet som aktualiserats är det helstatliga bolaget Systembolaget som genom direkt lobbying gentemot beslutsfattare, och genom massiva reklamkampanjer för stora pengar, försöker påverka riksdagen i hur riksdagen ska definiera uppdraget för Systembolaget och deras eventuella konkurrens.

Detta beteende, där anslag används för att lobba för ytterligare anslag, och där statliga bolag försöker att externt påverka hur riksdagen ska definiera deras uppdrag, skadar allvarligt förtroendet för statliga institutioner och i förlängningen riksdag och regering och bör inte vara tillåtet. Det bör därför utredas hur ett förbud för statliga myndigheter och företag att ägna sig åt lobbyarbete gentemot riksdag, regering och övriga offentliga beslutsfattare kan se ut.

Erik Bengtzboe (M)